

Manifesto polo Día Escolar da Nonviolencia e da Paz - 2020

As institucións educativas configuran un espazo referencial na construción de valores ligados á paz e á convivencia, sendo este último un dos catro elementos fulcrais do *Informe á Unesco da Comisión internacional sobre educación para o século XXI* (Delors, 1996). Este relatorio, xunto coa Declaración Universal dos Dereitos Humanos, constitúen un espazo simbólico e normativo para a defensa dos valores cívicos e democráticos propios dunha cultura educativa de paz, na que “aprender a convivir é unha necesidade inaprazábel [...], ademais dun requirimento formal das nosas leis” (Jares, 2002).

Neste sentido, o marco legislativo galego vixente presenta, tanto na formulación dos elementos curriculares de carácter prescriptivo como nas declaracións de fins e obxectivos xerais do sistema, a necesidade de alicerzar o proceso educativo na “formación para a paz, o respecto aos dereitos humanos, a vida en común, a cohesión social, a cooperación e a solidariedade entre os pobos” (LOE-LOMCE, Art. 2.1.). Para atinxir este obxectivo, o marco normativo incorpora entre os seus principios “a educación para a prevención de conflitos e a resolución pacífica dos mesmos, así como para a non violencia en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, e en especial no de acoso escolar” (LOE-LOMCE, Art. 1.).

Para alén destas consideracións, que se desenvolven en boa medida na *Estratexia Galega de Convivencia Educativa 2015-2020*, posúe un carácter transversal o tratamento de “valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia e o respecto polos dereitos humanos” (D. 330/2009, Art. 3; D.105/2014, Art. 11.3.;D. 86/2015, Art. 4.2.), garantindo o desenvolvemento de “medidas ou programas específicos para promover a convivencia no centro, que fomenten o diálogo, a corresponsabilidade e a cultura de paz” (D. 8/2015, Art. 15.5.).

Partindo destes preceptos normativos e éticos, queremos transmitir ao conxunto da comunidade educativa galega o seguinte:

1. A presenza de corpos militares e civís armados (exército, garda civil e policía española) estase a incrementar nos últimos anos nos centros educativos, estando a súa presenza habitualmente ligada á aplicación do *Plan director para a convivencia e a mellora da seguridade nos centros educativos e as súas contornas*. Este relatorio promove a realización de palestras e actividades nos centros escolares por parte das forzas armadas vencelladas aos ámbitos de acoso escolar, drogas e alcohol, bandas violentas, racismo e intolerancia, violencia sobre a muller e discriminación, internet e redes sociais; así como exhibicións de unidades policiaais.

2. As forzas armadas non resultan referenciais á hora de fomentar valores relacionados coa resolución pacífica de conflitos, o diálogo e a cultura da paz. A utilización da forza por parte destes corpos, á marxe das convencións internacionais en materia de dereitos humanos, foi condenada até en oito ocasións polo Tribunal Europeo de Estrasburgo desde 2016, no caso da garda civil.
3. Os corpos armados carecen da formación técnica e pedagóxica para o deseño, planificación e aplicación de actividades de carácter socio-educativo nos centros escolares, constituíndo un claro exercicio de intrusismo laboral e ocupando o espazo de profesionais cualificados para este mester: docentes, educadoras/es sociais, pedagogas/os e psicólogas/os, ás/aos que se lles restan oportunidades laborais ao veren usurpadas as súas funcións.
4. Entendemos que ningunha arma debe ter cabida nun espazo educativo porque a súa presenza contribúe para a normalización da violencia e colide cos principios e valores fundamentais asociados á promoción da convivencia e da cultura democrática.
5. Alertamos do carácter adoutrinador das intervencións dos corpos armados, nas que se torna habitual a ostentación e uso propagandístico de simboloxía belicosa.
6. Solicitamos aos órganos de representación e de goberno dos centros educativos que non permitan a participación de corpos armados nos espazos educativos, avogando pola intervención de especialistas cualificados para o desenvolvemento de actividades educativas tan sensíbeis para o desenvolvemento integral da infancia galega como aquelas ligadas aos ámbitos da saúde, a convivencia, a igualdade de xénero, os hábitos saudábeis, o racismo, a ética dixital ou, entre outras, a cultura da nonviolencia e da paz.

Xaneiro de 2020